

Rome werkt (zoo kunnen we het wel kort zeggen) in de breedte méér dan in de diepte: ze doopt spoedig en gemakkelijk, en vraagt vóór den Doop niet al te veel van heiden of Mohammedaan. Hij behoeft eigenlijk nog geen volledig Christen te zijn, om tot de kerk te worden toegelaten. Hij mag nog heel wat van zijn oude gebruiken en gewoonten bijhouden. Rome vertrouwt, dat dit alles wel in orde komt onder de beademing en invloed van de Kerk. Als de menschen maar eerst in de sfeer der heilige kerk gebracht zijn, en men ze daar maar bij en in houden kan, dan moet het alles vanzelf wel in hen groeien. De sacramenten doen hun werk wel, ook al beseft de nieuw-bekeerde er weinig of niets van. En voor de kracht van haar Kerk vreest Rome daarbij niet, want ze drijft toch, zooals gezegd, meer op haar toegewijde geestelijkheid dan op haar leken. Maar zoo heeft de Roomsche Kerk dan ook tijd, veel tijd, noodig, om haar kerk in de bevolking te zien bezinken. Ze overhaast dit zelf allerminst, maar laat het groeien onder de bedauwing der Kerk. Doch de ontwikkeling van een half-heiden half-Christen tot goed-Roomsch-Christen vraagt dan in den regel ook geslachten. En vóór dit proces zich had kunnen voltooien, werd de Roomsche Kerk verdreven door de Gereformeerde. Ze had geen tijd, om dieper wortel te schieten. Haar Christenen waren nog naam-Christenen.

Zoo is de Kerk in Indië in de 16de eeuw wel van eenige, maar niet van duurzame beteekenis geweest. Haar ontwikkeling werd afgebroken, en kwam in andere banen. A. R.

Ds Kersten over den Heer A. Janse.

De rubricist van „Op en Om Ons Erf” schrijft in „De Bazuin”:

„De Saambinder”, (kerkelijk orgaan van ds Kersten) die maar al te vaak eigen ernst pretendeert ten koste van den christennaam van anderen, schrijft deze week over den Heer A. Janse, hoofd der chr. school te Biggekerke, een terecht onder ons volk almeer erkend werker en denker van goed inzicht in het wezen en den dispgang van calvinistische belijdenis:

In de evangelen is Ingelse krachtadig overtuigd van schuld en zonde en werd hij verwardigd, zijne verlossing door het geloof in Christus te vinden. Hij beschrijft wat hem is ten deel gevallen zeer uitvoerig.

ontwikkelaar oordeel der verhanding. Dit zou het gepredestineerde verantwoordelijkheidsbesef afstompen. Dus zou het de predestinatie breken. Ook zou het te kort doen aan de majesteit van God, die in het Woord roept met „ernstige roeping”, en daarin elk verantwoordelijk stelt voor eigen doen en laten. Het ware overtreding, ook jegens de liefde Gods, die uit te roepen is in de verkondiging van de mogelijkheid van de bekeering. Christus' profetie, dacht gij, dat die voorspelling was? Toekomstvoorspelling? Neen, zij is de uitzending van Gods licht. En dit heeft Hij gedam; in Zijn masjaal heeft het licht zelfs de nieuwsgierigen gelokt; gelijk een wonderbare ster de magiërs lokte naar het vaste Woord. De profetie van Jezus Christus is nooit een zekere divinitie; nooit legt ze daarom iemand onder den suggestieven banvloek van volmaakte, eeuwige, gepredestineerde onvruchtbaarheid, zoolang de God van Christus niet heeft gezegd: uit hem worde geen vrucht meer in der eeuwigheid, en zoolang dit zeggen Gods niet opgenomen is geweest in de groote Rijksafkondigingen, die daar zijn in het openbare Rijksgericht. De profeteerende Christus plaatst ieder voor zichzelf, en vraagt hem zoo, wat hij nu doet met het Woord van Zijnen God.

En daarom zegt Christus niet aan het Sanhedrin, dat Gods Raad dit uur heeft uitgekozen, om het lichaam van den Menschenzoon, dien tempel van den Geest, te breken. De goede Herder ontleent den kwaden herders niet de kans van de bekeering, door bij voorbaat hen van de onmogelijkheid daarvan verzekering te doen bij God. Wel wéét de Christus, dat het Sanhedrin voor Hem, de vervulling van het ware Israël, zijn zal wat eens Assur was in de oogen van Jesaja: de roede, waarmede God slaat, de zaag, waarmede God Israëls boomen velt. Maar, dat het Sanhedrin den kwaden Assyriërs dienst aan den waren, grooten, eenigen Israëliet verrichten zal, dat wordt aan het Sanhedrin niet gepredikt als een fatum, waaraan het onderworpen ligt, opdat de Hooge Raad van Assur, gezeten op den stoel van David en van Mozes, niet zeggen zou: zijn wij gepredestineerd, om Assyriërs te zijn? komt, laat ons dan Assyriërs zijn. Zal het GODS schuld soms wezen, als „de zaag straks poelen gaat tegen dien, die ze trekt?” Zal het voor Christus' rekening komen, als in den oordeelsdag „de roede trotsch is, en zich beroemt, tegen dien, die er mee slaat?” (Jesaja 10:15). Neen, neen, dezen roem zal Christus het Sanhedrin niet gunnen; de theo-

Helaas! deze beschrijving heeft aanleiding gegeven tot de bitterste uitlatingen over het bevindelijk leven van Gods volk. Ik heb hier het oog op de brochure van dhr A. Janse over L. Ingelse. Dit hoofd der Christelijke school te Biggekerke voert bij voortduring een stouten strijd tegen de bevinding en voor het oppervlakkig geloof, waarvan onze dagen vol zijn. Het bevindelijk leven van Gods volk wordt gehaat en aan de knak gesteld, terwijl het gewaand aannemen van de zaligheid zonder ware bevinding van ellende als het echte en gezonde geloof wordt geprezen. Men is o zoo ruim in zijn bevindingen; „de poort is niet eng”, zoo durft men schrijven. Doch als het Gods ware volk geldt, dan is de poort niet alleen eng, maar zelfs gesloten. Dergelijke schrijvers moeten wel de oogen van honderden openen voor de misleiding, die onder Gereformeerde cachet algemeen plaats heeft.

Nu treft het wel heel bijzonder, dat dit moeis te lezen staat in „De Saambinder” van 28 Nov., en dat in „De School m. d. Bijbel” van precies denzelfden dag (duidelijk bewijs dus, dat dhr Janse nog niet heeft kunnen reageren op dit geschrift van „De Saambinder”) dezelfde „lichtvaardige neo-gereformeerde”, dit schrijft (men veroorloof mij een breed citaat):

Maar wee onzer, wanneer de HEERE Zijn aangezicht niet over ons ophelt, maar Zijn Gelaat voor ons verbijert en ons den rug toekent en ons laat wandelen in onze eigen wegen en ons overgeeft aan dien leugengeest, die het lezen der Heilige Schrift vruchteloos maakt. O wee, als de HEERE aan Zijn kerk komt wreken de wreke des Verbonds (Lev. 26:25). Dan komen we om — en onze kindertjes in de wieg en onze kinderen op de scholen en onze grotere jeugd — dan is het al verloren. Dan is het spreken van vrede tot Gods volk en hunne kinderen zoo in het algemeen, door God veroordeeld als valsche profetie en dan zal Hij Zijn hand doen zijn tegen de onderwijzers in de scholen, die zoo spraken van vrede tot kinderen van een vervloekt geslacht. Maar wanneer is dat dan aldus, dat de HEERE de „wreke des Verbonds” wreken zal?

Neen, niet als het volk des Verbonds door dwaling zal gezondigd hebben; (Num. 15:22—25) daar was verzoening voor. Daarvoor geldt de dagelijksche bede: Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.

En ook niet wanneer Gods volk gevallen is en tot den HEERE kermt als David in Psalm 51. Ook daar is de „bloedspreukeling met lysop” voor.

En ook niet als Gods volk is afgedwaald en ver van Gods wet leefde en nu onder de kastijgende hand des HEEREN voor de derde of vierde maal getuchtigd, eindelijk zich bekeert.

Maar dan zal de HEERE de wreke des Verbonds wreken aan Zijn volk en hunne kinderen als ze na de zoveelste maal (lees Lev. 26:14, 18, 21, 23) nog niet zullen hooren om in de wegen des HEEREN te wandelen, om Zijn verbond

dicee van den jongsten dag mag niet op Christus breken. Dies slaat Hij Zijn mantel toe, bedekt Zijn masjaal, legt geen raadseilen uit, aan wie ze toch misbruiken, en houdt, — o groote genade, — en houdt ook dit bedorven college aan zijn wettigen naam. Hij zegt niet tot het Sanhedrin: „gij zijt gepredestineerd tot de groote, acute, tempelverwoesting”; doch Hij zegt enkel maar: „Ik houd U aan Uw taak: Uw roeping is een tempelwacht te zijn”. En Hij zegt niet tot Israëls uitgelezen ouden: „gij zijt toch Assyriërs, in slagorde tegen den Zoon gesteld in Gods groot heilal”, neen, Hij houdt hen bij hun naam en zegt dus enkel: „gij zijt Israël, daarom wil ik u zeggen, dat ik de Messias ben; en weet nu, wat gij met Hem doen wilt”. En zoo laat Christus de verantwoordelijkheid ten volle rusten op den Hoogen Raad. Hij gehoorzaamt den predestineerenden God in Zijn volstrekte zwijgen: want dit is beven voor den God, die in verkiezing is: God laten doen, laten doen, wat Gods is. Zoo dwingt Christus Zijn rechters, de verborgen dingen voor den Heere te laten en de geopenbaarde voor zich te nemen.

Daarom is het zwijgen van Christus tegenover het Sanhedrin een volmaakte openbaring van het recht. Neen, neen, Hij wordt niet graag het struikelblok, waarover zij gaan vallen. Een „onvoorzichtige” uitlating — hoe belachelijk is hier onze arme taal — één voorbarige exegese van den nog niet eens tekst-critisch vastgestelden masjaal, — en Jezus zou buiten Zijn ambt om het Sanhedrin de verdoemenis verkondigd hebben. Dat is te zeggen: Hij zou buiten Zijn ambt om een struikelblok geweest zijn op hun weg. Want over de volmaakte zekerheid van zijn eigen predestinatie tot verdoemenis, komt in de wereld niemand heen. Maar deze zekerheid geeft God dan ook aan niemand.

Nu is het Christus' majesteit geweest, dat Hij op den weg, dien alle menschen en alle duivelen met struikelblokken bezaaien, en dien zij met aanstoots-steenen plaveien, geen enkel struikelblok aan eenig mensch heeft in den weg gelegd. Christus heeft met geen enkelen aanstootssteen gespeeld. Hij heeft er niet één gelegd. Hij heeft genoeg gehad, meer dan genoeg, aan Zijn ontzaglijk ambt: gezet te zijn tot een val en tot een opstanding veler in Israël. Hij was zoo verzadigd van dat ambt, dat Hij geen enkel gezapig spel ermee gespeeld heeft in Zijn dagen van zonneschijn, noch een vermetel spel in los geworpen woorden, toen stieren en bokken op Hem aandronden.

te houden van hun kant. Als het is zooals in Jer. 6:29....

Dan zal er van geen vrede sprake zijn. Maar dan juist is het de tijd der valsche profeten.

Dan spreken ze van „Vrede! vrede!” in de kerk en in de school — als God spreekt van „uitroeien”;

Als Hij in toorn over Jeruzalem spreekt: Ik zal van u uitroeien den rechtvaardigen en den goddelooze (Ezech. 21:3) dan zeggen zij: Vrede voor Jeruzalem. Maar het is niet het woord des HEEREN, maar uit hun humaan hart, dat ieder „beste” wenscht.

Zouden zij ook niet?

Maar wanneer daar „kerkvolk” is — en wanneer daar een schoolbevolking is — die den HEERE niet vreezen en zich niet onttien om dingen die Gods toorn gaande maken schaanloos te bedrijven — en als daar dienaars in het ambt en onderwijzers zijn, die de zonde bij Gods volk en hunne kinderen niet haten, maar slechts gebruiken als welkome gelegenheid om „Evangeliisch” te spreken en meenen, dat deze „zonde” gemakkelijk achter den rug geworpen kan worden in onze zee van vergeetelheid — indien daar zulke toestanden zijn, dan mogen de valsche profeten het zich voor gezegd houden, dat de HEERE Zijn hand tegen hen stellen zal.

Maar wee dan ook dat „kerkvolk” en die „schoolklassen” en de kinderen van dat volk — want dan is er geen vrede te wachten, maar het zwaard.

En als dan Gods oordeelen komen over ons, dan komen ook de rechtvaardigen in grooten nood. Toen deze periode in Israël aanbrak werd Jesaja in stukken gezaagd, Jeremia hield op de puinhoopen en werd in Egypte geslepen, Ezechiël leefde smartelijk om zijn volk. Daniël was „hovelings” bij Nebukadnezar, Baruch kon zijn levensideaal niet vinden (Jer. 45:5) en Ebed-Melech was in groote angst om zijn leven (Jer. 39:17).

Mocht toch de kerk — en ook de scholen — Gods Verbond heilig houden, daarin dat Gods volk — en hun kinderen — in de wegen des HEEREN leeren wandelen en de zonde in alken vorm haten en vlieden.

Er is in onzen tijd een sterke strooming, die de goddeloozen zalig spreekt — die den rechtvaardigen het oordeel predikt, waar de HEERE het niet doet — en den Dostojewski-mensch rechtvaardigt die het Verbond ontheiligt; terwijl God in Zijn Woord dezen vervloekt.

Wachten wij ons voor deze profeten die ijdelheid zijn. Zij zonden kerk en school rijp maken voor de „wreke des Verbonds”.

Wat dunkt U, is dit nu „licht” brood? Of „veronderstelde wedergeboorte”? Of iets anders van de gezegde „misleiding”?

Integendeel, hier is een ernst aan het woord, die juist aan het verbond, dat onverzwakt door den heer Janse gehandhaafd wordt (en wie hem kent,

gen, de „wilde beesten” van Jeruzalem. En dus heeft Hij gezweigen. Om straks te rechter tijd te spreken. Noch door Zijn spreken, noch door Zijn zwijgen; noch door een valschen uitleg, noch door een onzijdigen uitleg; noch door tekst en uitleg tegenover elkander te plaatsen, noch door tekst en uitleg uit elkaar te rukken, heeft de Heiland den steen gelegd. Hij was DE steen; en dit was Hem genoeg, het was Hem zwaarigheid genoeg. Hij heeft Zijn rechters recht gedaan.

En door hun recht te doen, heeft Hij hen ook geoordeeld: de masjaal kwam terecht.

Want de masjaal zegt nu tot hen: indien gij den tijd verklaren wilt uit den tijd, en Jezus' woorden wilt ontleiden, zonder die ze spreekt, „wandelt dan in de vlam van het vuur, dat gij ontstoken hebt”.

Want de masjaal is de groote list van den Profeet van boven: hij laat de machteloosheid van alle rede-zonder-openbaring aan den lijve ons gevoelen; en wie dan de weldaad van die pijn nog niet gebruiken wil, door met zijn kranke onmedelwaden tot den Geneesmeester van zijn leven nu heen te gaan, die wordt overgelaten aan zichzelf. Alle masjaal roept tot den zachtmoedige, die er maar niet uit kan komen: „Wie is onder u den Heere vreezend? hoorend naar de stem van zijn knecht? die in duisternissen wandelt en geen lichtstraal ziet? — hij vertrouwde op den naam des Heeren en steunde op zijn God!” En zoo roept de masjaal den anderen kant uit, tot de lieden, die liever zich zelf handhaven, zelfs als ze in de netten van den masjaal gevangen liggen: „Ziet, gij allen, die een vuur doet branden en vlammen ontsteekt! wandelt in den gloed van uw vuur en in de vlammen, die gij ontstoken hebt! Van mijne hand geschiedt u dit; in smart zult gij nederliggen!”

En heden is dit laatste oordeel door den zwijgenden en verzwijgenden Christus over het Sanhedrin gekomen. Hij laat den masjaal liggen, waar men er mee wil wezen: in den vicieuze cirkel van een „wereldsche” rede, die weigert, van boven genezen te zijn. Want zaligheid zal alle om den masjaal geschreide tranen afwissen, alle vragen beantwoorden. Maar een onopgeloste masjaal is de aanvang van het oordeel.

En dit is het oordeel van den zwijgenden Christus over het Jodendom geweest. K. S.

(Slot volgt.)

*) Vertaling Dr. J. Ridderbos, Jesaja, II, Kampen, J. H. Kok, bl. 107, 108.

Huize
HOE
AMSTERDAM

TEH
OUDEN

f10-
Diaconien

J. G. WIEL

Woonruimte
Vermeere

Speciaalfit
BOTER, ME
en FIJNE

Alle bestell
dig mogelijk

Melk onder
van Melkco

Drogister

Ge-
H. de Keijser

Tel-
levert U alle

CALIAN, ZIEH
SCHOON

Telefonis
direct uit

Mingaars' Wijn

Odestr. 19, bij
Speciaal ad

Wijnen, voor
steed worde

voor 100 de
dean. Leveris

partijen. Bes-
zorgd.